

Ronald Dworkin

MIRŐL DÖNTÖTT VALÓJÁBAN A BÍRÓSÁG?*

A Legfelső Bíróság véglegesen és egyértelműen elutasította a Bush-kormányzat ama felháborító követelését, melynek alapján az elnök jogot kapott volna az általa terroristakapcsolatok fenntartásával vádolt személyek bebörtönzésére oly módon, hogy azoknak ne legyen lehetőségük a védelemhez való jog gyakorlására és a külvilággal való kapcsolattartásra, az ügyükben ne legyen lehetőség az igazságszolgáltatás vagy más bírói szerv részéről hatékony felülvizsgálatra.¹ A bíróság e régen várt, június 28-án nyilvánosságra hozott döntését a véleményformáló szerzők széles köre a kormányzat jelentős vereségeként, a polgári és emberi jogok fényes győzelmeként üdvözölte. Azonban lehet, hogy ezek a kommentátorok eltúlozták a döntések gyakorlati hatását. Bár a bíróság hangsúlyozza, hogy az ellenséges hadviseléssel gyanúsított személyeknek a végrehajtott hatalom általi fogva tartását – még háborúban is – pártatlan bíróságoknak kell valamiféleképpen felülvizsgálniuk, az ilyen felülvizsgálatokban azonban olyan eljárási szabályokat alkalmaznak, amelyek nélkülözik a bűncselekmény elkövetésével vádolt személyeket megillető védelem fontos hagyományos elemeit. A kormányzat könnyen megfeleltet majd a bíróság nem túl szigorú eljárási követelményeinek anélkül is, hogy változtatna erkölcsileg megkérdőjelezhető fogva tartási gyakorlatán.

Hosszabb távon viszont a bíróság e döntéseinek jóval nagyobb hatása lehet, mivel a bírák érvelése megfelelő jogi alapot teremt a bíróságénál jóval erősebb következtetés levonásához is, nevezetesen: az alkotmány nem teszi lehetővé a kormányzat számára az ellenséges hadviseléssel gyanúsított katonák vagy terroristák korlátlan ideig tartó, vádemelés és bírói ítélet nélküli fogva tartását anélkül, hogy a büntetőeljárásunkban biztosított valamennyi hagyományos védelmi lehetőség megilletné őket, kivéve, ha valóban hadifoglyokként kezelik őket. Ebben az esetben ugyanis a nemzetközi jog, például a genfi konvenció által biztosított védelem illetné meg őket.

Ha a kormányzat e döntésre kényszerülne, valóban kénytelen volna gyökeresen változtatni a fogva tartottakkal szembeni bánásmódján. A nemzetközi

jog tiltja a hadifoglyok kényszervallatását, de a Bush-kormányzat most jogot kíván szerezni arra, hogy fogva tartottait oly módon vallathassa, amely nemcsak kényszert jelent, hanem gyakran – mint tudjuk – megalázással, a vallomás fizikai erőszakkal történő kikényszerítésével, könnyörtelen vallatással, az alvás és a külvilág érzékelésének megvonásával, víz alá nyomással és más kínzási formákkal jár együtt.² Jelen írásomban a bíróság három döntését azért tekintem át, hogy bemutassam azt az értelmezést, melynek alapján a kormányzat a továbbiakban is figyelmen kívül hagyhatná az emberi jogokat. Egyúttal bemutatom a döntések olyan értelmezését is, mely szerint a kormányzat kénytelen volna e jogok tiszteletben tartására.

1. HAMDÍ KONTRA RUMSFELD

Yasir Esam Hamdi huszonnégy éves, louisianai születésű amerikai állampolgár, aki Szaúd-Arábiában nőtt fel. Afganisztánban ejtették foglyul 2001-ben a talibán ellen harcoló afgán Északi Szövetség katonái, majd átadták az amerikai hadseregnek. A kormányzat a Guantánamo-öbölbe szállította, de állampolgárságának tisztázását követően egy Virginia állambeli katonai börtönbe szállították, majd egy dél-karolinai haditengerészeti támaszpontra, ahol több mint két évig teljesen elzárták a külvilágtól, és egészen a legutóbbi időkhöz jogi védelmet sem vehetett igénybe.

2002 júniusában Hamdi apja fia nevében habeas corpus kérelmet nyújtott be (arra irányuló eljárásjogi kérelmet, hogy fia fogva tartói bíróság előtt igazolják a fogva tartás jogosságát), és azt állította, hogy Hamdi – a kormány álláspontjával ellentétben – nem harcolt a talibán oldalán, hanem önkéntes segítőnek ment Afganisztánba. A hadsereg egy alacsony beosztású védelmi minisztériumi tisztviselő, Michael Mobbs által aláírt, kilenc bekezdésből álló, bizonyítékokkal alátámasztott feljegyzésben válaszolt, azt állítva, hogy Hamdi egy talibán egységben harcolt, amikor egysége megadta magát a szövetséges erőknek, és elfogásakor egy Kalasnyikov-gépfegyvert találtak nála. Az idősebb Hamdit képviselő ügyvédek később új

* Megjelent a New York Review of Books 2004. augusztus 12-i számában (www.nybooks.com/articles/17293). A cikk magyar nyelvű fordítását a New York Review of Books engedélyével közöljük.

kérelmet nyújtottak be, kérve, hogy a kormányzat vagy engedje szabadon Hamdit, vagy támassza alá Mobbs feljegyzését meggyőző, részletes bizonyítékokkal.

A virginiai szövetségi kerületi bíróság egyetértett azzal, hogy a feljegyzés önmagában nem nyújt elégséges igazolást Hamdi fogva tartására. A bíróság elrendelte, hogy a kormányzat sokkal több és részletesebb adatot szolgáltatson, amelyek egy rendes büntetőeljárásban lennének szükségesek. A negyedik kerület fellebbviteli bírósága azonban megváltoztatta a kerületi bíróság döntését. A bírák többsége, éles hangvételű különvélemények mellett arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elnöknek mint a haderő főparancsnokának az alkotmányban biztosított joga van bármely hadművelleti területen elfogott bármely személy ellenséges hadviselővé nyilvánítására, és az ilyen elnöki döntés felülbírálatára egyetlen bíróság sem jogosult.³

A Legfelső Bíróság megváltoztatta a negyedik kerület fellebbviteli bíróságának döntését, és további eljárás céljából iránymutatásaival együtt visszautalta az ügyet a kerületi bírósághoz. Sandra Day O'Connor bírónő indokolásához három bíró (William Rehnquist főbíró, valamint Anthony Kennedy és Stephen Breyer) csatlakozott, az ügyben tehát ez a rendelkező rész mögött álló irányadó, „relatív többségi”^{*} vélemény.⁴ A szövetségi jog alapján „az Egyesült Államok egyetlen állampolgárát sem börtönözheti be vagy veheti másképp őrizetbe, csakis a kongresszus által hozott törvénynek megfelelően”.⁵ De O'Connor szerint a „haderő alkalmazására történő felhatalmazásról” szóló törvény – amelyet a kongresszus szeptember 11-e után annak érdekében fogadott el, hogy felhatalmazza az elnököt az al-Kaida és az azt támogató személyek üldözésére – világos felhatalmazást biztosított az elnöknek a harc közben elfogott ellenséges haderő fogva tartására. Ahogyan O'Connor írja, a háború joga, amelynek elismerése az amerikai és a nemzetközi jogban is régi hagyományokra tekint vissza, a harcban álló felek részére jogot biztosít az elfogott ellenséges haderő fogva tartására az ellenségeskedés befejezéséig. A kongresszus szándéka nyilvánvalóan az volt, hogy az elnök számára ezt a felhatalmazást annak érdekében biztosítsa, hogy meggátolja az elfogott ellenséges haderőnek az ellenséghez történő visszatérését a harc további folytatása céljából.

Ennek megfelelően – O'Connor szerint – a bíróság által eldöntendő kérdés alkotmányossági, azaz nem

arra a kérdésre kell választ adni, hogy a kongresszus felhatalmazta-e az elnököt az ellenséges hadviselők fogva tartására, hanem arra, hogy ha ennek az elnöki jogkörnek a gyakorlása következményeképpen amerikai állampolgárok kerülnek fogságba – érdemi bírói felülvizsgálat lehetősége nélkül –, sérül-e az ötödik alkotmánykiegészítés, melynek alapján senkit nem lehet szabadságától „megfelelő törvényes eljárás” lefolytatása nélkül megfosztani. A relatív többségi vélemény írója szerint ezt az alkotmányossági kérdést csak úgy lehet megválaszolni, ha mérlegeljük a tévesen és időbeli korlátozás nélkül fogva tartott személy számára okozott károkat, és összevetjük azokat a biztonságunkra leselkedő veszéllyel, valamint azzal a tterherrel, amelyet a fogva tartottak bebörtönzésének jogságát felülvizsgáló bírósági eljárás biztosítása ró a hadseregbe.

O'Connor szerint amikor a virginiai kerületi bíróság úgy döntött, hogy Hamdit csak akkor lehet fogva tartani, ha a büntetőeljárásokra vonatkozó rendes bizonyítási szabályok szerint ő ellenséges hadviselőnek minősíthető, akkor olyan fokú védelmet biztosított az egyén számára, amely túlzott mértékben a biztonság rovására megy. A negyedik kerület fellebbviteli bírósága viszont túl kevés védelmet nyújtott az egyén számára, amikor úgy rendelkezett, hogy mivel hadművelleti területen került fogságba, Hamdival kapcsolatban nem bírálható felül bírósági úton az őt ellenséges hadviselőnek minősítő elnöki rendelkezés.

A helyes döntés – véleménye szerint – azt kívánja meg, hogy ahhoz a fogva tartott állampolgárhoz, aki vitatja saját ellenséges hadviselői minőségét, el kell juttatni a minősítésének ténybeli alapjait tartalmazó iratokat, és megfelelő lehetőséget kell számára biztosítani arra, hogy pártatlan döntéshozó testület előtt cáfolhassa meg a kormányzat ténybeli állításait.⁶ Hamdinak – teszi hozzá O'Connor – az eljárás további szakaszában „megkérdőjelezhetetlen joga van a védelemhez”.⁷ Hangsúlyozza továbbá, hogy a tárgyalás nélküli fogva tartás egyetlen jogszerű célja az lehet, hogy az ellenséges katonát megakadályozza a harcok további folytatásában, és ezért egyetlen állampolgár sem tartható fogva azt követően, hogy megszűnt az ellenségeskedés azon a területen, ahol ő állítólag harcolt.

O'Connor részletes iránymutatása azonban aláásza azt a védettséget, amelyet ezek az absztrakt állítások első látásra biztosítanak. A pártatlan bíróságnak – mondja –, amelyhez az őrizetes jogosult fellebbezni, nem kell rendesbíróságnak lennie, ez akár egy „megfelelő hatáskörökkel rendelkező és megfelelően lét-

* A többségi indoklás az ügyben eljáró bírák több mint felének közös indoklását jelenti, míg a relatív többségi indoklás esetén nincs a többségi indokláshoz szükséges támogatás, de azt több bíró támogatta, mint az ügyhöz fűződött bármilyen más indoklást. (A *ford.*)

rehozott” katonai törvényszék is lehet.⁸ Az ilyen „bírói testület” előtti eljárás bizonyítási szabályai, teszi hozzá, a kormányzat számára sokkal előnyösebbek a rendesbíróóságok előtti eljárások hasonló szabályainál. A hallomáson alapuló bizonyíték is elfogadható, ami azt sugallja, hogy valójában a Mobbs-feljegyzés vázlatos, hallomáson alapuló bizonyítékai is elegendők lehetnek.⁹

Ezt követően O'Connor egy ennél meghökkenőbb javaslattal is előáll: a bizonyítási teher megfordítható: ilyen esetben a fogva tartott lenne köteles bizonyítani, hogy nem volt ellenséges hadviselő, ahelyett, hogy annak valóságát a kormányzatnak kellene bizonyítania.¹⁰ Még a Guantánamón háborús bűncselekményekkel vádolt egyes fogva tartottak tárgyalását a közeljövőben megkezdő katonai törvényszékek számára a Védelmi Minisztériumban készült szabályzat sem írja elő, hogy a vádlott köteles saját ártatlanságát bizonyítani. (Pedig ezeket a törvényszékeket védőügyvédek és más csoportok is tisztességtelennek minősítették.)

Hamdi helyzete jól példázza, mennyire nehéz feladata van egy fogva tartottnak O'Connor javaslatai alapján. Igaz ugyan, hogy a bíró arra kötelezi a kormányzatot, mutassa be bizonyítékait Hamdinak és védőjének, valamint biztosítson lehetőséget számukra az azokban foglalt állítások vitatására. Ám ha a kormányzatnak nem kell többet felfednie annál, mint amennyit a Mobbs-feljegyzés tartalmaz, és ha Hamdi köteles bizonyítani a feljegyzésben foglaltak valótlanságát, úgy erre az ő lehetőségei igen korlátozottak. Ha lennének az Északi Szövetség általi elfogásának jó szándékú tanúi, rávehetné őket, hogy tanúskodjanak egy katonai törvényszék előtt, és meggyőzhetné a törvényszék tagjait, hogy inkább nekik higgyenek, mint a Mobbs-feljegyzésnek. Ha nincsenek jó szándékú tanúk, akkor akár arra is kényszerülhet, hogy megkeresse valahol az afgán sivatagban az Északi Szövetség valamelyik hadurát, aki hajlandó mellette tanúskodni, és keresztkérdésekre válaszolni.

Mindenesetre – fejt ki O'Connor – Hamdit szabadon kell bocsátani, amint befejeződnek azok a harcok, amelyekben állítólagosan részt vett. Hozzáteszi azonban, hogy még folynak harcok Afganisztán egyes részein, és Hamdinak a „terrorizmus elleni harc” végleges megnyeréséig történő fogva tartása mellett szólhat az, hogy – amint azt a kormányzat állítja – Hamdi az iszlámért folyó háború és nem valamely más harc céljából hagyta el Szaúd-Arábiát. O'Connor bírónak kétségtelenül igaza van abban, hogy indokolatlanul nagy terhet róna a hadseregére, ha köteles volna az általa elfogott minden egyes személy fogva tartásának okait és jogosságát igazoló jelentést készíteni. De

O'Connor módszere a hadsereg ilyen terhektől való mentesítésére nem sok védelmet biztosít a fogva tartottak számára.

2. RUMSFELD KONTRA PADILLA

José Padilla brooklyni születésű amerikai állampolgár, aki áttért az iszlám hitre. Idén júniusban James Coney főügyész helyettes sajtókonferenciát hívott össze, ahol azzal vádolta Padillát, hogy szoros kapcsolatban áll az al-Kaidával. Állítása szerint Padilla kitervelte, hogy radioaktív „piszkos bombát” robbant fel az Egyesült Államok területén, de ezt az ötletet az al-Kaida elvetette, és helyette azt tanácsolták neki, hogy földgázzal robbantson fel épületeket.¹¹ Négy év közel-keleti tartózkodás után Padilla visszatért Chicagóba, ahol szövetségi körözés alapján letartóztatták, és egy New York-i börtönbe került. A körözés szerint Padilla a szeptember 11-ével kapcsolatos nyomozásban különösen fontos információkkal rendelkező, „védőrizetbe vett tanú”. A bíróság által kijelölt New York-i védője egy New York-i szövetségi kerületi bíróság előtt támadta meg a letartóztatás jogszerűségét, melynek hatására a kormányzat visszavonta védőrizetbe vett tanúi minősítését. Ehelyett ellenséges hadviselővé nyilvánították, és egy dél-karolinai katonai bázisra szállították, ahol több mint két évig a világtól teljesen elzártan tartották. Padillát emellett folyamatosan vallatták, és egészen az elmúlt év végéig jogi védelmet sem vehetett igénybe.

Padilla védője ügyfele Dél-Karolinába szállítását követően habeas corpus kérelmet nyújtott be a New York-i szövetségi bíróságon Donald Rumsfeld védelmi miniszterrel szemben. A bíróság a kérelmet arra hivatkozva utasította el, hogy az elnöknek és magas rangú tisztségviselőinek nincs a bíróság előtt indokolási kötelezettségük, ha egy elfogott személyt ellenséges hadviselővé minősítenek. A New York-i székhelyű második kerületi fellebbviteli bíróság a döntést megváltoztatta, és arra a következtetésre jutott, hogy a kormányzatnak nem volt joga Padillát bűncselekmény elkövetése miatt vádemelés nélkül fogva tartani. A kormányzat a Legfelső Bírósághoz fellebbezett.

A Legfelső Bíróságot öt:négy arányban osztotta meg az ügy. Rehnquist főbíró, a többségi vélemény szerzője, akihez Antonin Scalia, O'Connor, Kennedy és Clarence Thomas bírák csatlakoztak, felülbírált a második kerület fellebbviteli bíróságának döntését. Álláspontja szerint Padilla védője nem a megfelelő helyen indított eljárást. A szövetségi habeas corpus törvény alapján ugyanis az Egyesült Államokban fogva tartott személyeknek közvetlenül az őket fogva tartó ellen kell az eljárást megindítaniuk. Padillának

tehát az őt fogva tartó haditengerészeti támaszpont parancsnokával, Melanie A. Marral, és nem valamely magas beosztású állami tisztviselővel (mint például a védelmi miniszter) szemben kellett volna pert indítania. Ezen kívül a fogva tartó ellen a fogva tartás helye szerint illetékes szövetségi kerületben kell megindítani az eljárást, ami a jelen esetben Dél-Karolinában van.

Rehnquist évszázados legfelső bírósági precedenseket idézett, amelyek szerint a habeas corpus eljárásokat a „börtönőrrel” vagy „olyan személlyel szemben kell megindítani, aki a fogva tartott felett közvetlen őrizetet gyakorol”, és az eljárást ott kell lefolytatni, ahol a börtönőr fellelhető.¹² Elismerte, hogy a bíróság a múltban e szabály alól számtalan kivételt fogalmazott meg, de a kivételeket részletesen elemezve arra a következtetésre jutott, hogy kifejezetten egyikük sem alkalmazható Padilla ügyére. Így a bíróság eljárási okból utasította el a kérelmet, egyúttal kötelezte Padillát, hogy az eljárást – amennyiben a hosszú időn át tartó, teljes elzárttsággal járó fogva tartását a továbbiakban is vitatja – Dél-Karolinában indítsa meg újra. (Ezt védőügyvédje meg is tette.)

John Paul Stevens bíró, akihez David Souter, Ruth Ginsburg és Stephen Breyer bírák csatlakoztak, elegáns különvéleményt fűzött a többségi döntéshez, amelyben kifogásolta, hogy a bíróság „az ország szempontjából elsődleges fontosságú” kérdésben úgy hozott döntést, hogy egy eljárási szabályt „szolgai módon alkalmazott”.¹³ Nem az a helyénvaló kérdés, mondta, hogy alkalmazható-e az adott hatásköri szabály vonatkozásában korábban tett kivételek valamelyike. Az a kérdés, hogy a szabály mögöttes azon alapelvei alól, amelyek alapján a kivételeket megalkották, kivételt kell-e tenni ebben az esetben is. A hatásköri szabály lényege, hogy elejét vegye a „fórumvásárlásnak”, azaz annak, hogy a fogva tartott kiválaszthassa, melyik bíróság lenne számára a legelőnyösebb.

A számos kivétel megállapításának az volt a célja, hogy meggátolja a kormányzatot ugyanezen technika alkalmazásában. Egy esetben például, miután a fogva tartott pert indított az egyik helyen, a kormányzat egy másik bíróság illetékességébe tartozó helyre szállíttatta át. A bíróság szerint ilyen körülmények között a fogva tartottnak joga volt a pert az eredeti illetékeségi helyen folytatni. Stevens amellett érvelt, hogy ugyanebből a célból a fentihez hasonló kivételt szükséges megállapítani Padilla ügyében is. A kormányzat New Yorkban indított eljárást Padilla ellen, és csak azt követően szállították át Dél-Karolinába, hogy egy New York-i bíróság a szabadon bocsátására irányuló kérelmét érdemi elbírálás céljából befogadta. Annak a ténynek, hogy a kormányzat megváltoztatta a fogva

tartás jogi indokait is, nem lehet jelentősége: ha a kormányzat – megfelelő felkészülési időt hagyva – előre figyelmeztette volna erre a változásra, a védő még Padilla átszállítása előtt más tartalmú beadványt nyújtott volna be New Yorkban.

Hiba volna azt gondolni, hogy a bíróság döntésének nincsenek tartalmi, csupán eljárási következményei. Ha a kormányzat úgy választhat fórumot, hogy a letartóztatott személyeket a fórum szerinti helyen tartja őrizetben, akkor előreláthatóan növelheti annak esélyét, hogy az alsóbíróságok számára kedvezően értelmezzék O'Connor homályos mércéit, és olyan következtetésre jussanak, hogy a fogva tartott nem tett eleget az O'Connor által meghatározott bizonyítási kötelezettségeknek. Könnyen elképzelhető, hogy Padilla sokkal kevésbé képes meggyőzni a Hamdi-ügyben a kormányzati érveléssel rokonszenvező richmondi negyedik kerületi fellebbviteli bíróságot, mint egy másik kerületi fellebbviteli bíróságot arról, hogy nem harcolt az Egyesült Államok ellen.

Mivel a bíróság a fogva tartásra vonatkozó harmadik (legutóbb eldöntött) ügyben úgy határozott, hogy a guantánamói tábor fogva tartottjai amerikai szövetségi bírósághoz nyújthatnak be habeas corpus kérelmet, a továbbiakban valószínűtlen, hogy a kormányzat további fogva tartottakat szállítana oda. A Los Angeles Times jelentése szerint a kormányzat valójában már ezt megelőzően is fontolóra vette, hogy a guantánamói fogva tartottakat, és azokat, akiket nem akar a közeljövőben szabadon bocsátani, Dél-Karolinába vagy más „konzervatív” kerületbe szállítja. Ebből következően helyesebb lett volna, ha a bíróság mind a kormányzatot, mind a fogva tartottakat megakadályozta volna a fórumvásárlásban. A bíróság ezt úgy érthette volna el, ha kimondja: amennyiben az elnök vagy más szövetségi tisztségviselő rendeli el a fogva tartást, az elnök ellen kell az eljárást megindítani, és a District of Columbia kerületi szövetségi bíróság az illetékes.

3. RASUL KONTRA BUSH

A szövetségi habeas corpus törvény alapján a szövetségi kerületi bíróságok – „a hatáskörükbe tartozó esetekben” – döntenek a habeas corpus kérelmek elbírálásáról.¹⁴ A Bush-kormányzat azzal az előfeltevéssel hozta létre a kubai Guantánamo-öbölben a hírhedt fogolytábor, hogy ez a rendelkezés kizárja azon fogva tartottak számára a habeas corpus eljárás megindítását, akiket olyan helyeken tartanak fogva, ahol nem az Egyesült Államok gyakorolja a főhatalmat, és így rájuk nem terjed ki a szövetségi bíróságok hatásköre. Ennek ellenére a Guantánamón fogva tartott körül-

belül hatszáz személy közül két ausztrál és tizenkét kuvaiti állampolgár habeas corpus kérelmet nyújtott be a District of Columbia szövetségi kerületi bíróságon. Kérelmükben – egyéb jogorvoslatok mellett – indítványozták, hogy bocsássák őket szabadon, élhessenek a védelemhez való jogukkal és ne legyenek kitéve vallatásnak. (Két brit fogva tartott, beleértve Shafiq Rasult is, eredetileg a felperesek között volt, ám később szabadon bocsátották őket, és visszatértek Nagy-Britanniába.)

Stevens bíró – akihez O'Connor, Kennedy, Souter, Ginsburg és Breyer bírák csatlakoztak – arra az álláspontra helyezkedett, hogy „a saját hatáskörükben” szövegrész nem annak a bíróságnak a hatáskörére vonatkozik, ahol a kérelmezőket fogva tartják, hanem arra a bíróságra, ahol feltehetően megtalálhatók azok a tisztségviselők, akik felelősek a fogva tartásért. Amikor a kormányzat úgy tart fogva személyeket külföldön, hogy ők a kormányzat tényleges és állandó felügyelete alatt vannak, ám a fogva tartás helye nem egyetlen szövetségi bíróság hatáskörébe és illetékességébe tartozik, akkor a habeas corpus kérelmet az Egyesült Államok ama szövetségi bíróságán lehet benyújtani, amelynek az elnökkel kapcsolatos ügyek elbírálása a hatáskörébe tartozik. A kormányzat a Legfelső Bíróság egy 1950-es döntésére hivatkozott (Johnson kontra Eisentrager), amelyben a testület kimondta, hogy azokat a német állampolgárokat, akiket (1) a második világháború alatt Kínában fogtak el, (2) az Egyesült Államok katonai törvényszékei Nankingban háborús bűncselekmények miatt elítélték és (3) a megszállt Németországban található landsbergi börtönben tartottak fogva, nem illeti meg a habeas corpus kérelem amerikai bíróságon történő benyújtásának alkotmányos joga.

Stevens megjegyezte, hogy az Egyesült Államoknak a Guantánamo-öböl feletti „joghatósága és ellenőrzése” egy Kubával hosszú ideje ténylegesen fennálló bérleti jogviszonyon nyugszik. Ezt követően amellet érvelt, hogy az Eisentrager-döntés a habeas corpus törvény hatályára vonatkozó olyan előfeltevéseken alapult, amelyeket későbbi legfelső bírósági döntések felülbíráltak, és így az nem vonatkozhat a Guantánamón fogva tartottakra. Kennedy bíró párhuzamos véleményében egy másik megközelítést ajánlott, amely nem azon alapult, hogy a mostani ügyet megkülönböztesse az Eisentrager-esettől, hanem inkább e döntésnek a jelen esetre történő alkalmazásán. A fenti ügyben ugyanis a határokon kívül fogva tartott külföldiek amerikai bíróságokon érvényesíthető jogainak meghatározására rugalmas mércét alkalmaztak. Azok a külföldiek, akiket a törvényszék ellenséges állam állampolgárainak minősített – mint a német fogva tartottakat –, egyáltalán nem rendel-

keztek jogokkal, de a guantánamói fogva tartottak, akik között lehetnek „barátok és ellenségek” egyaránt, nem tarthatók korlátlan ideig őrizetben bírósági vagy más eljárás nélkül. Az eljáró [kilenc] bíró közül hat ebből következően úgy döntött, hogy azok a fogva tartottak, akik nem rendelkeznek amerikai állampolgársággal, habeas corpus kérelmet nyújthatnak be a szövetségi bíróságokon, ha olyan helyen tartják őket fogva, mint Guantánamo, amely az Egyesült Államok hatékony és állandó felügyelete alatt áll.

Éles hangvételű különvéleményében Scalia bíró – akihez Rehnquist és Thomas bírák csatlakoztak – azon az állásponton volt, hogy a bíróság valójában felülbíráta az Eisentrager-határozatot, ami azért helytelen, mert a kormányzat erre alapozva hozta meg döntését a fogva tartottak Guantánamóra szállításáról. Figyelmeztetett, hogy a bíróság döntésének beláthatatlan következményei lehetnek. Stevens bíró álláspontjából Scalia szerint az következik, hogy az amerikai hadsereg által fogva tartott személyek nemcsak Guantánamón, hanem a világ bármely, amerikai ellenőrzés alatt álló részén, például Irakban, eljárást indíthatnak a kormányzat ellen amerikai bíróságokon. „Mivel a »joghatóság és az ellenőrzés« bérleten keresztül történő megszerzése valójában semmiben sem különbözik »a joghatóság és az ellenőrzés« jogszerű katonai erővel történő megszerzésétől, így Afganisztán egyes részeit és Irakot logikusan úgy kell kezelni, mint ahol a belső jogunk az irányadó.”¹⁵

Természetesen e három döntésnek együttesen lesz valamilyen hatása a Bush-kormányzat fogva tartási politikájára, de – szemben Scalia különvéleményével – lehet, hogy ez a hatás nagyon korlátozott lesz. Hamdi és Padilla jogásaik segítségével a továbbiakban is vitathatják fogva tartásuk jogszerűségét, de, ahogy említettem, a számukra hátrányos bizonyítási kötelezettségre vonatkozó szabályok alapján. A Pentagon, nyilvánvalóan annak érdekében, hogy ne árásszák el a guantánamói fogva tartottak nevében előterjesztett kérelmekkel, azonnal kijelentette, hogy létrehoz egy tisztekből álló, a hadviselők jogállását felülvizsgáló törvényszéket, amely – a fogva tartottak kérelmére – jogosult az ellenséges hadviselővé minősítés felülvizsgálatára.¹⁶ A fogva tartottak ugyan igénybe vehetik a kormányzat által kirendelt „személyes képviselő” segítségét, de ügyvédi védelem nem illeti meg őket, és ügyeikben a kormányzat által felajánlott bizonyítékokat „– ellenkező bizonyításig – valósnak kell tekinteni”. A Pentagon sajtóközleménye – O'Connor ama állítása ellenére, hogy Hamdi védelemhez való joga az eljárás további részében megkérdőjelezhetetlen – leszögezte, az új törvényszékek a Legfelső Bíróság által szabott minden követelménynek megfelelnek – még az Egye-

sült Államokban fogva tartott amerikai állampolgárok viszonylatában is.¹⁷

A kormányzat régóta tervezi, hogy háborús bűncselekmények miatt más katonai törvényszékek előtt indít eljárást, és a közelmúltban bejelentette, hogy hamarosan sor kerül ilyen cselekmény elkövetésével gyanúsított tizenöt fogva tartott tárgyalására. Az ilyen büntetőtörvényszékekre vonatkozó, már nyilvánosságra hozott eljárási és egyéb szabályok hiányosak ugyan, de több védelmet biztosítanak, mint amennyit O'Connor szükségesnek tartott az érintett amerikai állampolgárok tárgyalás nélküli fogva tartásához. Ennek következtében fontos figyelembe venni azt a másik lehetőséget, amelyet említettem: a vizsgált három ügy rendelkező részében és indokolásában foglaltak úgy értelmezendők a jövőbeli ügyekben, hogy azok erőteljesebben korlátozzák a kormányzatot a fogva tartottjaival szembeni bánásmód terén.

4.

A genfi konvenció két, alapvetően különböző csoportba sorolja azokat, akiket egy ország háború idején vagy más katonai akcióban elfoghat. A személyek egyik csoportját hadifogolyként kell kezelni, ami – egyebek mellett – azt jelenti, hogy nem büntethetők pusztán amiatt, mert az őket elfogó ország ellen harcoltak. Olyan körülmények között kell őket fogva tartani, amelyek hasonlóak az őket felügyelő katonák körülményeihez, és nem tehetők ki kényszervallatásnak. A második csoportba nemcsak azok a polgári személyek tartoznak, akik a kormánytól függetlenül harcolnak, hanem azok a szervezettebb keretek között harcoló katonák is, akik nem viselnek egyenruhát vagy azonosításra alkalmas jeleket, vagy azok, akik olyan módszerekkel harcolnak, amelyek nem egyeztethetők össze a háború jogával. Őket nem illeti meg a hadifoglyok jogállása; ebből következően velük szemben – háborús cselekmények elkövetése miatt – vádat lehet emelni és büntetést lehet kiszabni. Ugyanakkor a genfi konvenció alapján az embereséges bánásmód őket is megilleti.

A Bush-kormányzat szerint ezek a rendelkezések lehetővé teszik, hogy egyes személyeket, akiket a kormányzat „jogellenes hadviselőknél” nevez, vádemelés nélkül határozatlan ideig fogva tartson, annak ellenére, hogy őket nem illetik meg a fogva tartottakat egyébként megillető előnyök, és kényszervallatásnak is kitéhetők. A kormányzat szerint Hamdi, Padilla és más fogva tartottak ebbe a kategó-

riába tartoznak, és ez így is maradhat, amennyiben – és ez valószínűnek tűnik – a katonai törvényszékek előtti vagy a habeas corpus eljárásban a fogva tartásuk jogellenességének bizonyítására irányuló erőfeszítéseik sikertelenek maradnak. Egy korábbi cikkemben amellett érveltem, hogy az emberi jogok megfelelő tiszteletben tartása azt kívánja meg, hogy a kormányzat ezt a lehetőséget elvesse (attól függetlenül, hogy ezt az értelmezést a nemzetközi jog szigorú értelmezése megengedi-e vagy sem), és válasszon: a fogva tartottakat az ellenük folyó eljárásban bűnelkövetőként (ami magában foglalja a büntetőeljárás szokásos garanciális szabályainak alkalmazását) vagy hadifoglyokként kezeli-e. E döntés eredményeképp befejeződne a szünet nélküli vallatás, az érzékelésmegvonás, a megalázás és a kényszer más formáinak alkalmazása. Azt állítottam, hogy a kormányzat jelenlegi politikája az áldozatok jogai és méltósága megengedhetetlen megsértésének bizonyítéka.¹⁸

A bíróság közelmúltban hozott döntései azt sugallják, hogy egy új és erősebb igény is megfogalmazható: a kormányzatnak a „jogellenes hadviselőknél” nevezett fogva tartottakkal szembeni bánásmódja nemcsak morálisan védhetetlen, hanem azt az alkotmány is tiltja. O'Connor a Hamdi-ügyben amellett érvelt, hogy az amerikai állampolgárok tárgyalás nélküli, határozatlan ideig tartó fogva tartása sértene az alkotmánynak a megfelelő törvényes eljárásra vonatkozó rendelkezését, kivéve azt az esetet, ha a fogva tartásra vonatkozó eljárásokat és a fogva tartás körülményeit a biztonságra vonatkozó erős érvek igazolnák, vagy ha azok a hadsereg hatékonyságát veszélyeztető kötelezettségektől való mentesítés miatt lennének szük-

ségesek. Igaz ugyan, hogy O'Connor érvelése a kormányzat fogva tartást elrendelő eljárására vonatkozott, nem a fogva tartás körülményeire. Ám érvelésében e kettő elválaszthatatlan, mivel – álláspontja szerint – a megfelelő törvényes eljárás követelményeit nemcsak a kormányzatnak a biztonsággal és hatékonysággal kapcsolatos szempontjai határozzák meg, hanem annak a kárnak a nagysága is, amely a fogva tartottat érné akkor, ha beigazolódna, hogy valójában nem ellenséges hadviselő. A hibás minősítésből eredő kár nyilvánvalóan sokkal nagyobb, ha a kormányzat, mint a jelen helyzetben is, szigorú körülmények között tartja fogva ezeket a személyeket, mintha kevésbé megfélemlítő körülmények között tartanák őket, mint általában a hadifoglyokat.¹⁹

O'Connor indokolása több szempontból is azt sugallja, hogy mérlegelési tesztjének csak a hadifoglyokéhoz hasonló fogva tartási körülmények felelnek meg. Miután leszögezte, hogy „a börtönbüntetés – bármely okból történjen is – a szabadság jelentős korlátozását jelenti, ezért a megfelelő törvényes eljárásból eredő követelmények érvényesülését kívánja meg”,²⁰ kijelentette, hogy „a mérleg másik oldalán az a súlyos és érzékeny állami érdek áll, amely azt kívánja, hogy akik a háború során az ellenség oldalán harcoltak, ne térhessenek vissza harcolni az Egyesült Államok ellen”.²¹ Ez a hagyományos igazolása a genfi konvenció szabályainak, amelyeket O'Connor – hasonlóan az azonos felfogást képviselő nemzetközi jogászok egész sorának magyarázatához – indokolásában idézett.²² A célhoz akkor sem lehet közelebb kerülni, ha a genfi konvencióból fakadó védelem figyelmen kívül marad. A hadifoglyok jogállásával nem egyeztethetők össze azok a kényszervallatási módszerek, amelyekre a Bush-kormányzat ezeken a helyeken felhatalmazást adott. De abban a mondatban, amely talán a legfontosabbá válhat az indokolásból, O'Connor leszögezi: „Mindenképpen egyetértünk azzal, hogy a vallatás céljából történő, meghatározatlan ideig tartó fogva tartásra nincs felhatalmazás.”²³

Ebből következően O'Connor elemzése magában foglalja, hogy a megfelelő törvényes eljárás követelményeit kielégítő, általa meghatározott minimális követelményeknek nem felel meg, ha a kormányzat Hamdit és Padillát továbbra is kényszervallatásnak tenné ki. Ezek a követelmények – mutatott rá O'Connor – csak olyan fogva tartást tesznek lehetővé, amelynek az a célja, hogy a szabadon bocsátottak ne térhessenek vissza az Egyesült Államok ellen harcolni. Érdemes megjegyezni, hogy a Hamdi-ügyhöz fűzött, körütekintően megfogalmazott párhuzamos indokolásában Souter azon az állásponton van, hogy a bíróság helyesen járna el, ha abból indulna ki, hogy a kongresszusi felhatalmazás – Hamdi fogva tartására vonatkozóan – arra terjed ki, hogy a kormányzat ezeket a személyeket hadifoglyoként kezelje, ám nyilvánvalóan nem ez a helyzet.

Hamdi és Padilla amerikai állampolgárok, és további kérdés, hogy a fent ismertetett alkotmányi tilalom alkalmazandó-e a kormányzat külföldiekkel kapcsolatos bánásmódjára. O'Connor indokolásában kizárólag „fogva tartott állampolgárokról” beszél. Scalia a Hamdi-ügyhöz fűzött különvéleményében úgy vélte, hogy a kormányzatnak egyáltalán nincs felhatalmazása Hamdi és Padilla fogva tartására, hacsak a kongresszus fel nem függeszti a habeas corpus kibocsátásának jogosultságát. Egyértelművé tette ugyanakkor, hogy érvelése csak az Egyesült Államok állampolgáira vonatkozik. De az alkotmány megfelelő

törvényes eljárás klauzulája nem csak állampolgárokra vonatkozik: azt a követelményt támasztja az állammal szemben, hogy senkit ne fozson meg a megfelelő törvényes eljárástól. Egy 2001-ben eldöntött ügyben az Egyesült Államokban fogva tartott külföldi személy arra hivatkozott, hogy megfosztották a megfelelő törvényes eljárásból következő jogaitól; a többségi indokolást jegyző Breyer bíró arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy ilyen személy számára a megfelelő törvényes eljárás nélküli „személyi szabadságtól való megfosztás” nyilvánvalóan „komoly alkotmányjogi problémát jelent”.²⁴

Robert Jackson bíró (aki második világháborút követően a náciak nürnbergi perében az Egyesült Államok főügyésze volt) az Eisentrager-ügy előadó bírájaként azt fogalmazta meg, hogy a megfelelő törvényes eljárás klauzula nem biztosítja ugyanazokat a jogokat minden személy számára, mint amelyeket az amerikai állampolgárok számára biztosít, és a külföldieknek a megfelelő törvényes eljárás klauzulából származó jogai különféle tényektől függenek. Így attól, hogy a külföldit az Egyesült Államokban vették-e őrizetbe, volt-e valaha az Egyesült Államokban, és különösen attól, hogy ellenséges ország állampolgára-e. Jackson következtetése szerint azok a német állampolgárok, akik Németország kapitulációja után, de a japán fegyverletétel előtt is folytatták az Egyesült Államok elleni háborút a Közép-Keleten, nem rendelkeznek a megfelelő törvényes eljárásból következő érdemi jogokkal. Ez azonban – ahogy Kennedy bíró sugallta a Rasul-ügyhöz fűzött párhuzamos indokolásában – nem jelenti azt, hogy a megfelelő törvényes eljárásból eredő minimális követelmények sem illetik meg az Egyesült Államok által Irakban vagy máshol fogva tartott olyan személyeket, akik az Egyesült Államokkal háborúban álló ország állampolgárai. A megfelelő törvényes eljárás történeti magja és legfontosabb eleme azt biztosítja, hogy senkit ne lehessen önkényesen és korlátlan ideig fogva tartani. Ha a nem amerikai állampolgároknak államunkkal szemben biztosít valamit a megfelelő törvényes eljárás követelményéből következő védelem, akkor ezt a jogot mindenképpen.

Ez a bíróság hat-három arányban meghozott Rasul-döntéséből világosan következik. Annak ellenére, hogy Stevens látszólag csak azt az általa „szűk kérdésnek” nevezett problémát döntötte el, hogy az amerikai bíróságoknak van-e hatáskörük a Guantánamón fogva tartott személyek ügyében eljárni a habeas corpus törvény alapján, mindenképpen gondolnia kellett arra is, hogy a fogva tartottak rendelkeznek olyan, a megfelelő törvényes eljárás követelményéből származó jogokkal, amelyekre habeas corpus kérelmeikben hivatkozni lehet. Álláspontja szerint az eljárás

rást indító fogva tartottak állításai, miszerint két éve nem háborús vagy terrorcselekmények elkövetőiként, vádemelés és a védőkkel való kapcsolattartás biztosítása nélkül tartják őket fogva, „megkérdőjelezhetetlenül az Egyesült Államok alkotmányának vagy jogszabályainak vagy nemzetközi szerződéseinek megsértésével végrehajtott fogva tartás esetkörébe tartoznak”.²⁵

Ahogy Scalia különvéleményében hangsúlyozta, önkényes lenne azt feltételezni, hogy a Guantánamón fogva tartott személyeknek olyan jogaik vannak, amelyek például az Irakban fogva tartottakat nem illetik meg. Az a tény, hogy a Guantánamo feletti amerikai ellenőrzés hosszabb ideje tart, mint például az azzal megegyező hatékonyságú ellenőrzés az iraki táborokban, nem lehet szempont annak eldöntésekor, hogy a külföldi fogva tartottakat milyen hagyományos, a megfelelő törvényes eljárásból fakadó garanciák illetik meg. Különben – ahogyan arra Hugo Black bírő figyelmeztet az Eisentrager-ügyhöz fűzött különvéleményében – a kormányzat egyszerűen úgy kerülhetné meg a megfelelő törvényes eljárás követelményéből fakadó kötelezettségeit, hogy a számára kedvezőbb helyen tartaná fogva a külföldieket.

Scalia úgy gondolta, hogy a bíróság Rasul-döntésének indokolása ijesztő következményekkel jár: olyan fogva tartottakat képzel el, akik – függetlenül attól, hol harcol az amerikai hadsereg – a velük való bánásmód miatt amerikai bíróságokon indítanak eljárást. O'Connor így válaszolt féltelmeire: a megfelelő törvényes eljárásból adódó védelem és a hadsereg műveleti hatékonysága között olyan szabály megalkotásával lehet a megfelelő egyensúlyt elérni, amely a hadseregtől nem követeli meg jegyzőkönyv készítését az elfogáskor, és a hagyományos katonai törvényszéki felülvizsgálatnál alkalmazandó mércénél nem igényel többet. Ha helyesen gondolkodom, érvelése azt feltételezi, hogy nem tesszük ki kemény bánásmódnak és megkérdőjelezhető vallatási módszereknek azokat, akiket tárgyalás nélkül tartunk fogva. A hagyományaink és értékeink iránti tiszteletből a morális álláspont elfogadásával járó – közelebről meg nem határozott – hatékonyságsökkenést is el kellene fogadnunk.

Alkotmányunk azt követeli meg, hogy ezt a kockázatot vállaljuk a hagyományos büntetőeljárásokban; kétségtelen, hogy rendőrségünk hatékonyabb lenne a bűnmegelőzésben, és mi is nagyobb biztonságban lennénk, ha a megfelelő törvényes eljárásból származó jogokat otthon semmibe vennénk. A világot megőrizzük, hogy hajlandók vagyunk feladni az általunk legalapvetőbbnek tartott értékeinket csak azért, mert áldozataink külföldiek. Remélnünk kell, hogy az X-és az Abu Ghraib-táborok, hasonlóan a második világ-

háború japán–amerikai fogolytáboraihoz, hamarosan a nemzeti eltévelyedés szimbólumaivá válnak, nem pedig annak bizonyítékává, hogy – szégyenünkre – mi vé váltunk.

2004. július 14.

Fordította: D. Tóth Balázs

JEGYZETEK

1. Hamdi et al. versus Rumsfeld, Secretary of Defense, et al., 03-6696; Rumsfeld, Secretary of Defense versus Padilla et al., 03-1027; Rasul et al. versus Bush, President of the US, et al., 03-334 és 03-343. számú, 2004. június 28-án eldöntött ügyek. A határozatok oldalszámaira való hivatkozások a döntéseknek a Legfelső Bíróság honlapján megjelenő, hivatalos lapban nem publikált változatát („slip opinion”) veszik alapul. [A „slip opinion” bírósági határozat a végleges, hivatalos lapban megjelenő határozat („bench opinion”) minden elemét (a többségi, relatív többségi indokolást, párhuzamos indokolást, különvéleményt stb.) tartalmazza, de olyan módosítások is lehetnek benne, amelyek a határozat hivatalos lapban megjelenő szövegében nem szerepelnek – *a ford.*]
2. Lásd Anthony LEWIS: *Making Torture Legal*, The New York Review of Books, 15 July 2004.
3. A negyedik kerület Maryland, Virginia, Nyugat-Virginia, Észak-Karolina és Dél-Karolina tagállamokat foglalja magában. A kerületi fellebbviteli bíróság székhelye Richmondban, Virginia államban van. A kerületi és a kerületi fellebbviteli bíróságok előtti eljárások összetettek voltak, mint ahogyan ezt az összefoglaló bemutatja. Az esetnek a Legfelső Bíróság előtti eljárását megelőző történetét részletesen elemzi O'Connor bírónő indokolása (3. és köv. oldalak).
4. Az ügyben eljáró többi bíró a relatív többségi véleményben foglaltakhoz képest alakította ki álláspontját. Souter bíró – akihez Ginsburg bírónő csatlakozott – azzal érvelt, hogy a relatív többségi indokolás – szükségtelenül – alkotmányjogi kérdésként kezelte az ügyet. Álláspontja szerint a kongresszusnak a haderő alkalmazására adott 2001-es felhatalmazása nem teremtett olyan kivételt az 1787-es törvény alól, amely a Hamdival való bánásmódra lehetőséget adott volna. Scalia bíró – a bíróság egyik legkonzervatívabb bírójára, akihez furcsa módon és szokatlanul a bíróság egyik legliberálisabb bírójára, Stevens csatlakozott – különvéleményében úgy fogalmazott, hogy a megfelelő törvényes eljárásból fakadó abszolút követelmények nem teszik lehetővé azok más értékekkel való összevetését. A bíróságnak felül kellett volna bírálnia a negyedik kerületi fellebbviteli bíróság határozatát, és olyan iránymutatást kellett volna megfogalmaznia, amely nem Hamdi fogva tartásának – O'Connor által meghatározott – törvényszéki, különös szabályok sze-

- rint történő felülvizsgálatára vonatkozik, hanem arra, hogy az általános szabályok szerint emeljenek ellene vádat és állítsák bíróság elé vagy bocsássák szabadon. Thomas bíró szintén különvéleményt írt, ám éppen ezzel ellenkező megfontolásból. Amennyiben a kongresszus felhatalmazza az elnököt katonai akcióra, akkor kizárólag az elnöknek mint a hadsereg főparancsnokának van hatásköre a katonai akció lefolytatására, amelyet a bírói hatalom nem vizsgálhat felül.
5. A törvényt 1950-ben alkották meg, elsősorban abból a célból, hogy megakadályozzák a japán származású amerikaiak második világháború alatti fogva tartásához hasonló eseményeket.
  6. O'Connor bírónő indokolása, 26.
  7. Uo., 32.
  8. Uo., 31.
  9. Uo., 32.
  10. Uo., 27.
  11. Comey – egy sajtókonferencián – elismerte, hogy a kormányzat ezen állításait egy büntetőeljárásban valószínűleg nem tudná bizonyítékokkal alátámasztani. Comey rendkívül szakszerűtlenül járt el annak nyilvános elismerésével, hogy a Padillára vonatkozó állításait bírósági eljárásban nem tudná igazolni, miközben a Legfelső Bíróság előtt folyamatban volt a Padilla-ügy. Lásd Anthony LEWIS: *Making Torture Legal*, id. kiad. és Scott TUROW: *Trial by News Conference? No Justice in That*, Washington Post, 13 June 2004.
  12. Rehnquist bíró indokolása, 6.
  13. Stevens bíró indokolása, 1.
  14. 28 USC 2241(a), 9(c)3.
  15. Scalia bíró indokolása, 14.
  16. Lásd a Védelmi Minisztérium 2004. július 7-ei sajtóközleményét („Combatant Status Review Tribunal Order Issued”).
  17. A sajtóközlemény O'Connor bírónak a Hamdi-ügyben kifejtett indoklásából a hadsereg hadifogoly-minősítésre vonatkozó szabályaira történő utalást veszi – lehet, hogy tévesen – alapul. Erre lásd a 23. jegyzetet.
  18. Lásd Ronald DWORKIN: *Terror and the Attack on Civil Liberties*, The New York Review of Books, 6 November 2003. [Magyar nyelven lásd a Beszélő 2003. decemberi számában.] A nemzetközi jog helyes értelmezésére és a kormányzat nemzetközi jogászok által kifogásolt álláspontjának ismertetésére lásd a hivatkozott cikk 2. lábjegyzetét.
  19. A mérlegelési tesztre vonatkozó indoklási részben, a megfelelő törvényes eljárásból eredő követelmények meghatározásakor O'Connor a bíróság 1976-ban hozott fontos döntését vette alapul [*Mathews versus Eldridge*, 424 US 319 (1976)].
- A Mathews-ügy alapján a megfelelő törvényes eljárás alkalmazandó követelményeit annak mérlegelése dönti el, hogy milyen viszonyban áll egymással „az állami cselekvéssel érintett magánérdek” és – „figyelemmel annak funkciójára” – a kérdéses állami érdek, beleértve ez utóbbiba az államra a több védelmet nyújtó eljárásból háruló terhet.
- A figyelembe veendő magánérdek nyilvánvalóan sokkal nagyobb – és így az azt ellensúlyozni kívánó kormányzati érdeknek sokkal erősebbnek kell lennie – akkor, ha a fogva tartottat elszigeteléssel fenyegetik és a megfélemlítés számos formájának teszik ki – ahogy azt tudomásunk szerint a kormányzat teszi (O'Connor bírónő indokolása, 22).
20. Uo., 23.
  21. Uo., 24.
  22. Uo., 12–13.
  23. Uo., 13. Amikor O'Connor azokra a katonai törvényszékekre utalt, amelyeket a hadsereg a hadifogolyjogállás kérdésének eldöntésére hozott létre, csupán egy példát említett arra, hogy a törvényszékek hogyan határozhatják meg valamely személy jogellenes hadviselői minőségét. Az általa idézett szabályok szerint az ilyen törvényszékeknek el kell dönteniük, hogy a fogva tartottat hadifogolynak vagy olyan „polgári fogva tartottnak” nyilvánítják, akit „műveleti biztonság vagy nyomozásra okot adó valószínű ok miatt őrizetben kell tartani”. A polgári fogva tartottak Egyesült Államok ellen irányuló tevékenységének – így a kémkedés és a szabotázs – vizsgálata katonai bíróság hatáskörébe tartozik; ők saját maguk választhatnak védőt. A polgári fogva tartottal szemben „a fizikai kínzás és pszichikai kényszer” egyetlen formája sem alkalmazható, továbbá a külvilággal történő kapcsolattartásának korlátozása „kivételes és átmeneti” intézkedés lehet. Lásd a hadsereg 190-8. számú szabályzatának 1–6. és 5–1. szakaszait.
  24. A bíróság álláspontját Breyer bíró fogalmazta meg a *Zadvydas versus Davis*-ügyben [533 US 678 at 692 (2001)]. Ebben az esetben az őrizetbe vétel az Egyesült Államokban történt, és az esetet Breyer megkülönböztette egy korábbi döntéstől, amelyben a bíróság egy olyan külföldi állampolgár Egyesült Államokba történő belépésre irányuló kérelmét utasította el, akit határozatlan ideje tartottak fogva az Ellis-szigeten, mivel egyetlen ország sem kívánta befogadni. E korábbi döntéssel nyilván nem lehet igazolni azt, hogy a kormányzat bírósági tárgyalás nélkül – az ellenőrzése alatt álló külföldi területen – határozatlan ideig bebörtönözhet és vallathat külföldieket.
  25. Stevens bíró indokolása, 15., 15. lábjegyzet.